

Parlamentul
Republicii Moldova

DB708 | nr. 364
14 iulie 2020

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

asupra proiectului de lege pentru completarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020 nr.173/2019

(nr.285 din 01.07.2020)

Examinând proiectul de lege pentru completarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020 nr.173/2019, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, cu adresa nr.285 din 01.07.2020, DIRECȚIA GENERALĂ JURIDICĂ, în temeiul art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996, avizează proiectul cu următoarele observații și propuneri.

1. Referindu-ne la domeniile în care se poate exercita dreptul la *inițiativă legislativă* instituit de art.73 din Constituție, e necesar de menționat că în sistemul constituțional al Republicii Moldova, domeniile în care nu pot fi înaintate inițiative legislative de către deputații în Parlament privesc legile bugetare (art.131 din Constituție), supunerea spre ratificare a actelor internaționale (art.66 lit.g) din Constituție), declararea mobilizării forțelor armate (art.66 lit.l) și art.87 alin.(2) din Constituție) sau instituirea de asediu sau a stării de urgență (art.66 lit.m) din Constituție).

Cu referire la legile bugetare, potrivit art.131 alin.(2) din Constituție, Guvernul elaborează anual proiectul bugetului de stat și bugetului asigurărilor sociale de stat, pe care le supune, separat, aprobării Parlamentului. Așadar conform dispozițiilor constituționale menționate, cu privire la proiectele de lege pentru aprobarea acestor begete, Guvernul are monopolul inițiativei legislative, ceea ce , în mod logic, privește și modificarea acestor legi, cum ar fi pe calea legilor de modificare. O asemenea competență este justificată prin complexitatea lucrării, cantitatea mare de analize și informații pe care o presupune, ce nu pot fi furnizate decât de administrația publică,

îndeosebi, prin faptul că bugetul este expresia concretă a programului guvernamental aprobat de Parlament la acordarea votului de încredere.

În considerarea acestui drept de inițiativă legislativă, art.131 alin.(3) din Constituție, prevede că dacă bugetul de stat sau bugetul asigurărilor sociale de stat nu a fost adoptat până la finele anului, se aplică bugetele anului expirat, această este o normă în favoarea Parlamentului, în sensul că dacă au terminat dezbaterea, să nu fie obligați, sub presiunea timpului, să adopte bugetul.

În acest sens, jurisprudența Curții Constituționale este constantă în a sublinia competențele în sfera procesului bugetar potrivit dispozițiilor art.131 din Constituție, astfel că legile bugetare țin de competența exclusivă a Guvernului (a se vedea HCC nr.19/1999, HCC nr.29/2001).

2. Referindu-ne la dedicația soluției legislative propusă în prezenta inițiativă legislativă și faptul că aceasta este una derogatorie, ar fi indicată integrarea acesteia în cadrul *Legii nr.60/2020* privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative sau, în cuprinsul *Legii nr. 69/2020* cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada stării de urgență în sănătate publică și modificarea unor acte normative, prin reformularea textului actual al proiectului într-un proiect de lege de modificare a actelor normative amintite, ori reformularea acesteia într-un act normativ distinct, cu o reglementare derogatorie, intitulat: "*Lege cu privire la instituirea unor măsuri de susținere a agenților economici care și-au sistat total sau parțial activitatea în urma efectelor negative generate de situația epidemiologică (COVID-19).*" și înaintat în Parlament, conform procedurii legislative stabilită în Regulamentul Parlamentului.

În acest caz, spre exemplu, textul părții dispozitive al proiectului urmând a fi reformulat și redat după următorul model:

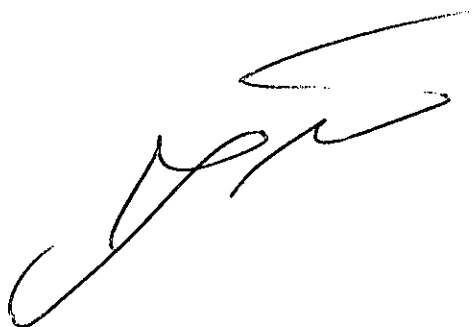
Articol unic. - Prin derogare de la prevederile alin.(1), pentru agenții economici, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare, care și-au sistat activitatea total sau parțial în perioada stării de urgență declarată prin Hotărârea Parlamentului nr.55/2020 privind declararea stării de urgență și în perioada stării de urgență în sănătate publică declarată prin Hotărârea Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică nr. 10 din 15 mai 2020, majorările de întârziere (penalități) pentru neplata în termen a contribuțiilor individuale de asigurări sociale de stat obligatorii și a contribuțiilor de asigurări sociale

obligatorii de stat datorate de angajator calculate pentru anul 2020, se va aplica cu începere de la 1 decembrie 2020”.

3. Având în vedere, că în proiect se propune instituirea măsurii fiscale derogatorii cu privire la *suspendarea*, pe un termen de până la 1 decembrie 2020, a penalităților pentru neplata în termen a contribuțiilor individuale de asigurări sociale obligatorii și a contribuțiilor sociale de stat obligatorii datorate de către angajator, având ca scop să ajute agenții economici, care și-au sistat total sau parțial activitatea în perioada stării de urgență generată de pandemia COVID-19 și, prin urmare, din punct de vedere al impactului financiar – bugetar pe care îl va genera adoptarea acestora asupra bugetului asigurărilor sociale de stat, devin incidente prevederile art.104 alin.(1) din Constituție, potrivit cărora solicitarea unei informări din partea Guvernului asupra măsurilor previzionate, este obligatorie.

Totodată, se vor lua în vedere prevederile art.131 alin.(4) din Constituție, conform căruia soluțiile legislative propuse pot fi adoptate numai după acceptarea acestora de către Guvern.

Prin urmare, prezentul demers legislativ urmează a fi remis autorilor pentru reformularea acestuia în forma unui proiect de lege, specificat ca exemplu la pct.2 din prezentul aviz, pentru promovarea ulterioară a acestuia conform procedurii legislative, instituită prin Regulamentul Parlamentului.

Șef Direcție
Ion Creangă

ex: L.Sirețanu

tel:558